

Arutelu Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt korraldatavast koolivõrgu korrastamise kavast (palgad, gümnaasiumi reform)

Riigikontrolli audit „Pedagoogide ja teiste haridustöötajate töötasudekseraldatud raha kasutamine kohalikes omavalitsustes“. *Miks munitsipaalkoolide palgakorraldus ei taga võrreldava palga maksmist?*

Airi Mikli

Riigikontrolli Kohaliku omavalitsuse auditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli tähelepanekud:

- Tasandusfondist hariduskuludeks ette nähtud raha kasutusotstarve ei ole KOVidele üheselt selge, kuna pedagoogide töötasustamist reguleerivad õigusaktid on ebatäpsed ja/või vastuolulised.
- KOVid, määranud ära toetusrahast palga maksmiseks kuluva osa, ei ole kogu nimetatud raha kasutanud pedagoogidele töö eest palga maksmiseks, sest mõnikord on tööga mitteseotud tasusid ja preemiaid makstud tasandusfondist hariduskuludeks eraldatud, mitte valla või linna rahast.
- Riigieelarve toetusest makstava palgaraha kasutamine ja arvestus koolides ei ole tihti olnud eraldatav muust palgarahast. Nendel juhtudel oli raske anda hinnangut, milliseid ametikohti toetusest palgarahaks määratud osa ulatuses rahastati.

Riigikontrolli soovitused:

Haridus- ja teadusministrile:

- Algatada muudatused pedagoogi mõiste täpsustamiseks ja ühtlustamiseks.
- Koostada ja teha kättesaadavaks ministeeriumi veebilehel pedagoogide töötasustamise erisusi selgitavad juhendmaterjalid ning dokumentide näidised (tööleping, ametijuhend, tööaja- ja ületunnitöö arvestamine).

Rahandusministrile:

- sõnastada selgemalt ning arusaadavamalt riigieelarve tasandusfondi hariduskulu palgaraha kasutamise põhimõtted, täpsustades, milliste ametikohtade töö tasustamiseks või kooli ülesannete täitmiseks tasandusfondi hariduskulu palgaraha kasutada võib.

Mida teha, et õpetaja saaks paremat palka

(mõned võimalikud ideed, tegemist ei ole Riigikontrolli soovitustega)

- Panna selgelt paika, kellele ja mille eest võib tasandusfondi raha palga maksmiseks kasutada. Tagada kontrollitavus arvestuse muudatustega.
- Tõsta pärast HTMi uuringu valmimist pedagoogide miinimumpalga määrasid ulatuses, mille võrra tegelik palgakulu on arvestuslikust väiksem.
- Viia HTMi seisukoht, et kõigis piirkondades peab õpilastele olema võrdselt tagatud õppe kõrge kvaliteet ja valikuvõimalused ning üle riigi efektiivne koolivõrk, kooskõlla riigi prioriteetidega.
St sätestada seaduses, et tegemist on KOVide poolt täidetava riikliku ülesandega. See võimaldab
 - kehtestada KOVidele õpetajate ühtsed palgakorralduse reeglid;
 - tagada selge palgaraha arvestus, järelevalve ja kontroll.

Eesti haridustöötajate liit

- Selleks, et edaspidi kasutataks sihipäraselt neidki väheseid vahendeid, mis on eraldatud õpetajate palgavahenditeks, teeme ettepaneku Vabariigi Valitsusele täpsustada riigieelarve toetusfondi jaotust selliselt, et see tagaks igal aastal konkreetse eraldise õpetajate jt haridustöötajate töötasudeks.